

Kánoe pod plachtami

Plachti, když můžeš, a pádluj, když musíš. To je heslo sportu, který se vžil pod anglickým termínem canoe sailing. Tato atraktivní disciplína se dá velmi zjednodušeně charakterizovat jako ježdění na oplachtěné kánoi.

Lehká loďka, velká plachta, jeden zručný jezdec, vodní plocha (nejlépe moře) a silný vítr – toť vše, co je třeba. Na první pohled vypadá canoe sailing jako typická směs z poslední doby – spojí se jeden sport s prvky jiného a vznikne

FOTO: ARCHIV

úplně „nová“ záležitost. Ovšem canoe sailing má historii sahající stovky let do minulosti.

První byli Polynésané

Prvními kanoisty pod plachtami, uvádí se na oficiálních stránkách Mezinárodní kanoistické federace ICF, totiž byli už Polynésané někdy před pěti sty lety. Ti se plavili po moři na lehkých katamaránech s plachtou vyrobenou z rohoží, aby probádali a případně osídlili

dosud liduprázdné ostrovy Tichého oceánu.

Moderní canoe sailing má ale kořeny v Anglii devatenáctého století. Jeho průkopníkem byl muž jménem John MacGregor. V roce 1866 založil Canoe Club, z něhož se později stal Royal Canoe Club (Královský kanoistický klub). Nadšenci v klubu horečně pracovali na vývoji speciální lehké lodi s kormidlem a plachtou. Jedním z nich byl Warrington Ba-

den-Powel, bratr zakladatele skautského hnutí Roberta Baden-Powella. Warrington toužil zkonstruovat malé, lehké a odolné plavidlo se sníženým kýlem a vnějším kormidlem. Královští kanoisté uspořádali v roce 1875 také vůbec první závod Sailing Challenge Cup. Warringtonovy nápady „dopluly“ mezitím také na druhou stranu Atlantiku a devět let po britském se uskutečnil i první závod v Americe, když roku 1884 zorganizoval newyorský kanoistický klub International Cup. Je pozoruhodné, že obě dvě soutěže vytrvaly a jezdí se do dnešních dnů.

V té době se již objevil v konstrukci lodí nový prvek, takzvaný posuvný (nebo též klouzavý) sedák. Ten umožnil kormidelníkovi, aby seděl mimo trup lodi, a mohl tak soustavně a s větším přehledem ovládat lana a plachtu. V Británii se později kvůli sedáku rozhořel konflikt, který

vyústil dokonce v desetiletý zákaz jeho používání. Ale během několika dekád byly spory zažehnány – Evropa a Amerika se dohodly. Psal se rok 1933, když se královský klub shodl s newyorským na používání plachty o ploše 10 m², a položil tak základ pro dnešní třídu IC neboli International Class.

Nákladná záležitost

Canoe sailing rozhodně není sportem pro každého. Kromě „běžné“ výbavy jako jsou síla, vytrvalost či pružnost, potřebujete dost peněz a času. Kvalitní vybavení jde do desítek až stovek tisíc korun. Když už ho máte, musíte se s ním dopravit k vodě. A když se tam dopravíte, je třeba věnovat notný čas tréninku.

Canoe sailing je dnes zvláště ve Spojených státech, Kanadě, Británii, Švédsku, Německu či Austrálii tradičním, ale stále se rozvíjícím sportem. Zlepšují se hlavně technologie při výrobě lodí. Nejlepší z jezdců se pravidelně zúčastňují mezinárodních závodů – včetně mistrovství světa, konaného jednou za tři roky. Letošní proběhne v srpnu ve Weymouthu a Portlandu ve Velké Británii.

Pravidla závodního canoe sailingu jsou poměrně složitá – zvláště pak podoba závodní trati. Ta je vymezena třemi bójemi, které tvoří vrcholy rovnostranného trojúhelníku. Každá strana (z nichž jedna je po větru) měří 1,11 námořní míle, v přepočtu něco přes dva kilometry.

Závodníci nejdřív objedou celý trojúhelník, poté udělají kratší obdélník kolem bójí číslo jedna a tři a nakonec ještě jednou zdolají celý trojúhelník. Na trati je sledují rozhodčí z člunů, na každou z fází mají jezdci časový limit. Celkově se musí vejít do čtyř hodin, přičemž kdo nechce být diskvalifikován, smí se za vítězem opozdit maximálně o hodinu. ●

ADÉLA POLÁKOVÁ

INFORMACE

www.ocsg.org.uk
stránky britských příznivců canoe sailingu

www.intcanoe.org
stránky komise canoe sailingu při Mezinárodní kanoistické federaci

www.intcanoe.us
americké stránky

www.canoeicf.com/csailing/history.php
o historii a současnosti canoe sailingu

